

Национален съвет за журналистическа етика

РЕШЕНИЕ

№ 31/30.06.2021 г.

Комисията по журналистическа етика на свое редовно заседание на 30.06.2021 г. в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Нели Огнянова

ЧЛЕНОВЕ: Бойко Василев
Весислава Антонова
Гена Трайкова
Диляна Илиева
Даниела Тренчева
Ирина Недева
Александър Кашъмов
Илия Вълков

изслуша доклади по жалби, както следва:

- (1) вх. № 08 - 010/2021 г. по повод публикация от 11 февруари 2021 г. в сайта 7dnisofia.bg със заглавие „Столичани пропищяха: малолетни цигани нападат хора на спирки“¹;
- (2) вх. № 08 - 011/2021 г. по повод публикация в електронното издание Сега от 10 февруари 2021 със заглавие “ Български роми отиват във френски затвор”²;
- (3) вх. № 08 - 012/2021 г. по повод публикация в електронното издание monitor.bg на 10 февруари 2021 г. със заглавие „Български роми отиват във френски затвор“;
- (4) вх. № 08 - 013/2021 г. по повод публикация на 9 февруари 2021 г. в електронното издание monitor.bg под заглавие „Роми от Зимница пребиха горски надзирател“³;

¹ <https://7dnisofia.bg/archives/122896>

² <https://www.segabg.com/hot/category-foreign-country/bulgarski-romi-otivat-vuv-frenski-zatvor>

³ <https://www.monitor.bg/bg/a/view/romi-ot-zimnica-prebiha-gorski-nadziratel-248942>

(5) вх. № 08 - 014/2021 г. по повод публикация в сайта fakti.bg от 9 февруари 2021 със заглавие „Война между цигани и горски служители, село Зимница под полицейска обсада“⁴;

(6) вх. № 08 - 015/2021 г. по повод публикация в сайта Блиц от 5 февруари 2021 със заглавие „Цигани смяха от бой младеж без причина на паркинг в София“⁵;

(7) вх. № 08 - 016/2021 г. по повод публикация в сайта dariknews.bg от 9 февруари 2021 г. „19 наши роми осъдени на затвор във Франция за търговия с хора“⁶,

в които според жалбоподателите е извършено нарушение на Етичния кодекс на българските медии.

I. ПРОЦЕДУРА

1. Жалби с вх. № 08-010/2021 г. – до №08-016/2021 г. се отнасят до нарушение на Етичния кодекс на българските медии, осъществено с публикации на сайтовете 7 дни София, Сега, Монитор, Факти, Блиц и Дарик Нюз.

2. Жалбите са допустими по смисъла на чл. 7 и чл. 8 от Правилника за дейността на Комисията по журналистическа етика. Подадени са в срок и съдържат всички необходими реквизити.

3. Копие от жалбите и искане за становище са изпратени на доставчиците.

4. Всички жалби са по т.т. 2.5.1. и 2.5.2. от Етичния кодекс на българските медии и КЖЕ взе решение да ги обедини поради твърдяната дискриминация във всяка от жалбите. Три от жалбите са с идентичен информационен повод – български роми във Франция са осъдени за търговия с хора.

II. ЖАЛБИ

Получените седем жалби са еднообразни. Те съдържат следната обосновка:

„Словосъчетанията с етническа характеристика „**роми**“, когато става въпрос за лица, престъпващи закона, заклеява ромското етническо малцинство и открито насърчава омраза, насилие и дискриминация спрямо мен и всички останали

⁴ <https://fakti.bg/krimi/551911-voina-mejdu-cigani-i-gorski-slujiteli-selo-zimnica-e-pod-policeiska-obsada>

⁵ https://blitz.bg/obshtestvo/tsigani-smlyakha-ot-boy-mladezh-bez-prichina-na-parking-v-sofiya_news797913.html

⁶ <https://dariknews.bg/novini/sviat/17-nashi-romi-osydeni-na-zatvor-vyv-franciia-za-tyrgoviia-s-hora-2259699>

представители на ромското малцинство в България. Така поднесена, информацията приписва престъпни характеристики и стигматизира цялата общност, без това да носи значение за смисъла и същността на информацията. Подобно поднасяне на информацията не държи сметка, че отговорността за неправомерно извършени деяния, е лична, а не общностна.

Материалът не посочва само данните, а преследва по-широки цели, които могат да доведат до влошаване на съвместното съжителство на ромите с всички останали етнически групи и общности. Пример за това е следният пасаж, който нагнетява гнева и неприязънта на останалата част от обществото към ромите заради неправомерни деяния на отделни нейни представители: (...) Дискриминационно разграничаване – смислово и съзнателно, внушава за асоциалното възприемане на ромската общност от останалата част от обществото с изключващи ги като обвързани с гражданския статус лица тези и съждения. Публикацията преднамерено и расистки изтъква негативните прояви на представители на общността, без да предпазва от обобщения и заклеймяване в своите журналистически материали.

Като представител на ромската общност се чувствам в риск от проява на агресия и омраза от останалата част на населението, в риск за сигурността и безопасността ми. Подобни статии единствено стигматизират ромското малцинство и насърчават междуетническа омраза. Надяваме се, че по настоящи сигнал ще бъдат предприети мерки, които да установят нарушението и да преустановят подобни случаи в бъдеще.“

III. РАЗПОРЕДБИ ОТ ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ, ЧИЕТО НАРУШАВАНЕ СЕ ТВЪРДИ:

2.5.1 Като уважаваме правото на всеки да живее в сигурност и безопасност, няма да публикуваме материали, подбуждащи или насърчаващи омраза, насилие и всякаква форма на дискриминация.

2.5.2 Няма да посочваме расовата, религиозната, етническата принадлежност, сексуалната ориентация, умственото или физическото състояние, ако тези факти нямат съществено значение за смисъла на информацията.

IV. СТАНОВИЩЕ НА ОТВЕТНАТА СТРАНА

По седемте жалби е предоставено едно становище от медия - Дарик Нюз (преписка 08-016). В становището се казва, че

(1) действително статията съдържа „роми“ в съдържанието и в текста., но източникът е БТА. Информацията на БТА е възпроизведена изцяло, без

изменения, като източникът е коректно посочен. От своя страна БТА цитира точно Франспрес.

- (2) Същата информация може да се намери в Медиапул, БНР и други медии. Всички те – както и цитираните агенции – посочват етническата принадлежност на извършителите (посочват се конкретни публикации).
- (3) В много от чуждите публикации се посочва и националността – „българска ромска мафия“ (посочват се конкретни публикации).
- (4) Националността и етносът имат съществено значение за пълнотата и точността на съобщението, организирани групи от посочения етнос са били тема на разследвания и в миналото. Смятаме, че прикриването на етноса биха засегнали спазването на друг принцип на Етичния кодекс – точност.
- (5) Публикацията не цели стигматизация, а е част от обществените дебати по темата, които медиите са длъжни да отразяват.

V. ФАКТИ

Три от преписките (08-011, 08-012 и 08-016) са по жалби, предизвикани от публикации в Сега, Монитор и Дарикнюз по информация от БТА, съответно от Франспрес, за процес във Франция срещу организирана група от български граждани – роми. „Френски съд осъди на до осем години затвор и окончателна забрана за достъп на френска територия 16 български роми, признати за виновни за търговия с хора, принуждаване към просия на свои сънародници и пране на пари, предаде Франс прес. Седемнадесети подсъдим е осъден на една година затвор. Според разследването членовете на пет ромски фамилии са подмамвали жертвите си с обещания за работа във Франция и споделяне на печалбите от просията. Веднъж пристигнали във френския град Тулуза обаче, хората били лишавани от личните си документи и принуждавани да просят, без да получават дял от парите.“ Публикациите са информативни, без оценки. Предават актуално събитие.

Две от преписките (08-013 и 08-014) са по жалби за публикации в сайтовете Монитор и Факти, отразяващи сблъскване между група роми и горски служители, Източник на информация е Георги Видев, зам. окръжен прокурор на Стара Загора. Трима служители на Горското стопанство в Мъглиж са спрели за проверка каруца, натоварена с дърва край ромската махала на село Зимница. Имало е сблъсък между браконieri от ромски произход и други роми от махалата, след което са повдигнати обвинения за лека телесна повреда и за хулигански действия с изключителна дързост по чл. 325, ал. 2. Публикациите са информативни.

Две от преписките (08-010 и 08-015) в сайтовете 7 дни София и Блиц съобщават за две нападения и бой над хора, съответно на Ботевградско шосе и на Опълченска, които се

твърди, че са извършени от роми. Няма доказателства за етническата принадлежност на извършителите, те не са идентифицирани, двете съобщения са тип „криминална хроника“. Заглавията са избрани така, че да привлекат вниманието (кликбейт) на тези кръгове от обществото, които са за твърдо отношение към ромската престъпност – без да се привеждат доказателства, че става дума за такава: „Столичани пропищяха: малолетни цигани нападат хора на спирки“ и „Цигани смляха от бой младеж без причина на паркинг в София“.

VI. МОТИВИ

КЖЕ разгледа жалбите и приложените към тях публикации.

Относно нарушенията за чието нарушаване се твърди: 2.5.1. и 2.5.2. Както КЖЕ е имала повод да установи, в Етичния кодекс има два състава, свързани с дискриминация:

- За нарушение по 2.5.1. се изисква **подбуждане или насърчаване** на омраза, насилие, страх на основание, представляващо дискриминация;
- За нарушение на 2.5.2. се изисква **неоснователно посочване на признаци (етнос, пол, националност и др.под.), които нямат съществена смислова връзка** с разказа в публикацията и посочването не е необходимо за по-прецизно изясняване на фактите и посланието.

Жалбите срещу публикациите, посветени на процеса в Тулуза (преписки 08-011, 08-012 и 08-016) и хулиганството в Зимница (преписки 08-013 и 08-014) са **неоснователни по т.т. 2.5.1. и 2.5.2.** Публикациите отразяват коректно институционална реакция срещу ромска престъпност. Няма данни за насаждане на страх или омраза. Посочването на етноса е основателно, етносът е достоверно установен, посочването му има съществено значение за публикациите и споменаването не нарушава Етичния кодекс на българските медии. Комисията не установи основание „представителите на ромската общност да се чувстват в риск от проява на агресия и омраза от останалата част на населението, в риск за сигурността и безопасността“ или публикациите да „стигматизират ромското малцинство и насърчават междуетническа омраза“.

Публикацията в 7 дни София (преписка 08-010) има препратка към източник – същата публикация в Новини.бг⁷ под заглавие „Цигани нападат граждани на спирка“. Видно от източника, става дума за добре идентифициран проблем с местно значение за ж.к. Сухата река, като в източника се предлага и решение – „Според жителите на кварталите "Сухата река" и "Васил Левски", СДВР трябва да засили полицейското присъствие в района, както и респектиращите действия спрямо извършителите на подобни нападения. Хората се опасяват, че може да се стигне и до по-тежки инциденти с фатален край.“ Никъде в източника не се посочва етнос.

---

⁷ <https://novini.bg/bylgariya/kriminalno/645572>

В 7 дни София на мястото на думите „младежи, малките разбойници, малолетни извършители“ е записано вече “малолетни и непълнолетни цигани”.

Комисията намира, че това е необосновано, няма установена фактическа основа и представлява нарушение на т.2.5.1. от Етичния кодекс: на нападателите преднамерено *се приписва етнос* с цел да се създаде неприязън към тази социална група.

В публикацията в Блиц (преписка 08-015) се посочва, че самият пострадал, настанен в Пирогов, е подал сигнал до Блиц, че е бит от роми на улицата. Това е инцидент, който – ако се е случил – нито е потвърден, нито е установен извършителят, а още по-малко може да се сочи неговият етнос.

Комисията намира, че извеждането на цигани в заглавието („цигани смляха от бой“) е необосновано, няма установена фактическа основа и представлява нарушение на т.2.5.1. от Етичния кодекс: на нападателите преднамерено *се приписва етнос* с цел да се създаде неприязън към тази социална група.

РЕШЕНИЕ:

Като взе предвид изложеното, КЖЕ намира жалбите по преписки 08-011, 08-012, 08-013, 08-014 и 08-016 съответно срещу Сега, Монитор, Факти, Дарик Нюз за неоснователни.

КЖЕ намира жалбите по преписки 08-010 срещу 7 дни София и 08-015 срещу Блиц за основателни по т.2.5.1. *Като уважаваме правото на всеки да живее в сигурност и безопасност, няма да публикуваме материали, подбуждащи или насърчаващи омраза, насилие и всякаква форма на дискриминация* и т. 2.5.2. – чрез публикациите се осъществява необосновано и недоказано приписване на етническа принадлежност на извършители на нарушения на обществения ред с цел предизвикване на неприязън към представителите на ромския етнос.

Съгласно Правилника за дейността на Комисията за журналистическа етика решението да се изпрати на заинтересованите страни в 7-дневен срок от приемането му.

Председател на КЖЕ:

Нели Огнянова

*Изпълнителен директор на
Фондация НСЖЕ :*

Адриана Попова

